

Motsägelsefulla bilder av dagens Afghanistan

I Göteborg anordnades nyligen afghansk frukost med bildvisning och föredrag om "en positiv bild av Afghanistan". Elisabet Amcoff, SAK-medlem i Göteborg, beskriver hur skiftande hon upplever bilden av dagens Afghanistan.

Text: Elisabet Amcoff, SAK-medlem i Göteborg

ETT TJUGOTAL INTRESSERADE PERSONER dök upp och lyssnade på Aziza, en afghansk kvinna som arbetar som tolk och undersköterska i Göteborg. Hon hade nyligen besökt sin familj i Afghanistan och visade nytagna foton för att ge en positiv bild av sitt hemland. Hon menar att svenska massmedier endast fokuserar på det som är problematiskt och svårt.

EN POSITIV BILD

Vi fick se många bilder från Kabul, där det finns stora nybyggda köpcentra med rulltrappor och exklusiva butiker. Kvinnorna i Kabul kan allt oftare välja vilka kläder de vill ha på sig. Man måste inte ha burka och sjalarna på huvudet kan arrangeras på olika sätt. I år har man till och med valt en skönhetsmiss för Afghanistan! Vi fick se exempel på en välsminkad skönhet utan sjal.

Vissa kvinnor har börjat köra bil igen, vilket enligt Aziza var vanligt på 60- och 70-talet. Det är också möjligt för kvinnor att studera på universitetet, och vi fick se bilder på några kvinnliga studenter med laptop. Men när någon i publiken förvånat frågade om detta är vanligt i Afghanistan, fick hon till svar att det är stor skillnad mellan Kabul och landsbygden.

Ett stort problem i Kabul är dock trafiken. Det är trafikchaos varje dag med långa köer på Kabuls gator. Vi fick se bilder med med tät trafik inne i centrum. Då frågade någon annan i publiken: är de inte fattiga i Afghanistan? Hur kan de ha råd med både bilar och laptop och dessutom handla i fina affärer? Aziza svarade att de fattiga inte har råd, det är bara de rika som kan göra detta.

EN NEGATIV BILD

Några dagar efter biblioteksmötet besökte jag en hearing kring asylfrågor som SAK och Svenska FN-förbundet arrangerade på

Det kan vara svårt att få ihop bilderna av dagens Afghanistan, med både blanka bilar och fattigdom, skriver **Elisabet Amcoff**.

Folkets Hus i Göteborg. Här beskrevs ett helt annat Afghanistan. Två unga afghanska flyktingar berättade om hur de blivit behandlade i sitt hemland och hur de fått fly för att inte bli dödade. I Sverige hade de inte blivit trodda av Migrationsverket, så nu levde de gömda med utvisningshot över sig.

En av de unga flyktingarna berättade att han redan blivit utvisad en gång till Kabul. Migrationsverkets tjänstemän försäkrade honom om att det var säkert i Kabul och att han kunde vända sig till svenska ambassaden eller till någon hjälporganisation för att få hjälp. Men han kände ingen i Kabul som kunde hjälpa honom och varken ambassaden eller någon organisation ställde upp med stöd och hjälp. Däremot blev han ofta kontrollerad av den afghanska polisen, som ifrågasatte vad han gjorde i Kabul. När han berättade att han blivit utvisad från Sverige, trodde de honom inte. De sa: ”Sverige är ett demokratiskt och humant land, de skickar inte tillbaka någon till helvetet. Du måste vara kriminell ” Till slut blev situationen så svår för honom att han med hjälp av vänner i Sverige kunde återvända.”

Den andra flyktingen var en ung kvinna som flytt till Sverige med dödshot över sig, eftersom hon vägrar att gifta sig med en äldre mäktig polischef. Han har beordrat att både kvinnan och hennes familj ska dödas, och han har möjlighet att genomföra det utan några rättsliga konsekvenser eftersom han är polischef. Han har redan mördat hennes morbror. Även denna berättelse vägrar Migrationsverket att tro på.

Vid hearingen deltog också en panel, som bestod av en politiker, en advokat och en journalist, alla med stor kunskap och erfarenhet av den aktuella situationen i Afghanistan. De bekräftade flyktingarnas berättelser och menade att de var mycket trovärdiga. Det finns ingen rättssäkerhet i dagens Afghanistan. Man måste skaffa sig beskydd på egen hand, vilket är omöjligt om man är en ung, ensam och fattig person. Tyvärr bekräftade panelen också att Migrationsverkets negativa

inställning till afghanska flyktingar är vanlig. Handläggarna kräver ofta intyg och offentliga handlingar som bevis på vad som hänt, vilket ju visar på att de inte förstått vilken kaotisk situation som råder i Afghanistan. Det finns ingen fungerande administration att vända sig till. Någon i panelen undrade om inte detta visar på att vi även har rättsröta i Sverige.

MOTSÄGELSEFULLA BILDER

Vilken av dessa bilder av Afghanistan är då sann? Båda bilderna stämmer överens med verkligheten, berättade en person med egna erfarenheter från landet. Jag har stor förståelse för att man vill lyfta fram det som är positivt i sitt hemland och vara optimistisk över att utvecklingen går åt rätt håll. Men det är också viktigt att ge stöd och utrymme för flyktingarnas berättelser. De behöver känna att det finns de i Sverige som tror på dem och som är beredda att hjälpa.

Häromdagen berättade jag för en person att jag är medlem i SAK. Då tittade han misstroget på mig. Han tyckte att det inte var någon mening med att engagera sig för Afghanistan. ”Det går väl inte att ändra på de där talibanerna”, sa han. Tyvärr är han nog inte ensam om den inställningen. Om man inte har tillgång till annan information än den svensk massmedia ger, så blir bilden av Afghanistan mörk och hopplös.

Hur ska man då kunna beskriva situationen i Afghanistan så att den blir både saklig och engagerande? Jag tror att det krävs balans mellan fakta och nära personporträtt som man kan identifiera sig med. Jag tycker att Afghanistan-nytt ofta lyckas mycket bra med detta. Men det viktigaste är att visa exempel på att det är meningsfullt att engagera sig för Afghanistan. Det går att förändra livssituationen för det afghanska folket. Vi vanliga SAK-medlemmar måste bli bättre på att berätta om allt det positiva som faktiskt sker, exempelvis att både barn- och mödradödligheten har sjunkit de senaste åren. Det är viktiga nyheter!

□